

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Ühise põllumajanduspoliitika reform: kodanikuühiskonna nägemus

Arvamuses 58/2012 esitab komitee Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile taas üleskutse **säilitada ÜPP tugev eelarve** vähemalt samas mahus kui praegusel eelarveperioodil.

Komitee toetab püüdlusi vähendada erinevusi liikmesriikide põllumajandustootjatele antava toetuse suuruses. Seoses **finantsvahendite ümberjagamisega liikmesriikide vahel** peaksid tulevase ÜPP põhitunnused olema tasakaal, õiglus ja pragmaatilisus, võttes arvesse põllumajanduse mitmekesisust ELis.

Mõnes liikmesriigis, kus on ikka veel kasutusel ajaloolised toetused, tekitab lisaks **sisemisele lähenemisele** raskusi ka riiklike eelarvete vaheline lähenemine. Neil juhtudel nõuab sisemine lähenemine paindlikkust, pikemat üleminekuperioodi ja järkjärgulist muutust kogu perioodi vältel.

Komitee toetab hüvitise järkjärgulist vähendamist otsetoetuste **piirmäära kehtestamise** teel ning kutsub komisjoni tungivalt üles võtma vastu rakendusmeetodi, milles võetakse arvesse ühistutest ja põllumajandustootjate ühendustest koosnevate äriettevõtete iseärasusi.

Komitee toetab otsust kehtestada lihtsustatud toetuskava **väikepõllumajandustootjatele**, kuid kahtleb selles, kas komisjoni pakutud toetusmäärad on piisavad väikepõllumajandustootjate arenguks.

Komitee on vägagi teadlik raskustest aktiivse **põllumajandustootja mõiste määratlemisel** ning leiab, et selline määratlus peaks hõlmama põllumajandustoodete tootmise ja turustamise ning avalike hüvede loomise ja üldist huvi pakkuvate teenuste osutamise kriteeriume.

Komitee pooldab komisjoni ettepanekut käsitleda **noorte põllumajandustootjate** toetamist liidu maaelu arengu ühe prioriteedina, osaliselt maaelu arengu programmide temaatiliste allprogrammide rakendamise kaudu. Komitee peab samuti eriti positiivseks ettepanekut võtta I samba alusel kasutusele sissetulekutoetus põllumajandustegevust alustavatele noortele põllumajandustootjatele.

I samba keskkonnasäästlikkuse komponent on vahend, millega luua tugevam ja nähtavam seos otsetoetuste ja põllumajanduse toodetavate avalike keskkonnahüvede vahel. Komitee leiab, et see süsteem peaks olema lihtne ning tagama keskkonnatulemused kõigilt ELi põllumajandustootjalt.

Komitee on juba väljendanud oma seisukohta, et **bioloogilise mitmekesisuse säilitamine** on väga vajalik ja keskne ülesanne, mis ei tulene mitte ainult eetilisest ja moraalsest kohustusest, vaid on ka pikas perspektiivis strateegilise tähtsusega. On ka piisavalt majanduslikke põhjuseid, miks kiiremini ja tõhusamalt tegutseda.

Komitee juhib tähelepanu vajadusele tagada, et **II samba** olulised aspektid ei jääks tähelepanuta. Seetõttu on oluline põhimõte suunata 25 % vahendeid keskkonna- ja kliimakaitsemeetmeteks. Ka Leaderi lähenemisviisile tuleks eraldada vähemalt minimaalne osa vahendeid.

Üks väga positiivne element komisjoni ettepanekus on **Euroopa innovatsioonialaste partnerluste** loomine.

Komitee on seisukohal, et II sambas tuleks kajastada tohutut **põua**, mullaerosiooni ja kõrbestumise probleemi ELi lõunapiirkondades ning soovitab koostada selle probleemi käsitlemiseks erimeetme. Samas tuleks arvesse võtta ka Euroopa põhjapoolsemates liikmesriikides põllumajandusmaade kuivendamiseks tehtavaid lisakulutusi.

Võttes arvesse raskeid põllumajandustingimusi mägipiirkondades ja saarealadel, teeb komitee ettepaneku, et komisjon laiendaks 85 %-list kaasrahastamismäära mitte ainult vähem arenenud piirkondadele, vaid ka mägipiirkondadele ja saarealadele. **Ebasoodsamate tingimustega alade** kontekstis kavandatud nn muude alade uuesti piiritlemine vajab veel läbivaatamist.

Liikmesriikidele antakse nende maaelu arengu poliitika tugevdamist silmas pidades **võimalus kanda vahendeid** oma otsetoetuste eelarvest üle oma maaelu arengu eelarvesse. Samas tuleks liikmesriikidel, kus otsetoetuse tase jääb alla 90 % Euroopa keskmisest, lubada kanda vahendeid oma maaelu arengu eelarvest üle oma otsetoetuste eelarvesse. Komitee soovitab komisjonil suurendada vahendite II sambast I sambasse ülekandmise paindlikkust 5 % tasemelt 10 % tasemele.

Viimastel aastatel kogetud hindade äärmuslik volatiilsus viitab sellele, et vaja on tõhusamaid turujuhtimisinstrumente. Aluslepingu kohaselt on ÜPP üks eesmärk **turgude stabiliseerimine**. Turgude stabiilsus on oluline. Seepärast leiab komitee, et turuinstrumentide kogum peaks olema ambitsioonikam vältimaks suuri hinnakõikumisi.

Kuna 27-liikmelises ELis kontrollivad vaid 15 kaubandusketti juba 77 % toiduaineturust, leiab komitee, et on vaja teha jõupingutusi kaubandusliku pakkumise tasakaalustamiseks vastukaaluks **suurte jaemüügikettide turuvõimsusele**. Komitee peab vajalikuks uurida, kas konkurentsiõigus on piisav turgu valitsevate struktuuride ja kaheldava lepingupraktika vältimiseks.

On eluliselt tähtis tugevdada põllumajandustootjate ja nende organisatsioonide positsiooni toidutarneahelas, et tagada suurem kasum turgudelt. Samuti on ülimalt oluline kohandada ELi konkurentsieeskirju nii, et need võimaldaksid tootjaorganisatsioonidel ja ühistutel tugevdada oma turupositsiooni. Põllumajandustootjate mõjuvõimu suurendamiseks toiduainete tootmisahelas peab komitee vajalikuks luua tingimused vahetult põllumajandustootjate poolt hallatavate **lühikeste tarneahelate** väljatöötamiseks.

Komitee leiab, et riskijuhtimisvahendid peaksid aitama vähendada sissetuleku kõikumist ja turgude ebastabiilsust. Kindlustustoodete tugevdamine ja investeerimisfondide loomine peaksid aitama põllumajandustootjatel toime tulla probleemidega, mida põhjustavad hindade suurem volatiilsus, suurem kokkupuude uute looma- ja taimehaigustega ning sagedased halvad ilmastikutingimused.

Komitee leiab, et **Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi** meetme maksimaalse mõju tagamiseks ei tohiks fondi kasutada Euroopa põllumajanduse toetamiseks.

Komitee leiab, et ÜPP peab olema esmane vahend liitlассuhete sõlmimiseks tarbijatega, edastades rohkem teavet selle kohta, kuidas toiduained on kogu oma väärtusahela või olelusringi jooksul toodetud. Toodete **jälgitavus peab olema tarbijate jaoks läbipaistev**, sest tarbija võib olla Euroopa säästvama, keskkonnahoidliku ja kvaliteetsemat tööhõivet loova põllumajandustootmise parim liitlane.